

JAN - MAR 2020

VOL. LXXXV, No. 1-3

Hristos A Înviat!

Christ Is Risen!

Adevărat A Înviat!

Truly He Is Risen!

SOLIA

CHAIRMAN:
Most Rev. Archbishop
Nathaniel (Popp)

VICE-CHAIRMAN:
Right Rev. Bishop
Andrei (Hoarște)
SECRETARY / ROMANIAN EDITOR:
Mr. Florin Ristache

ENGLISH EDITOR:
Mr. David Oancea

STAFF:
V. Rev. Dr. Remus Grama
Mr. Mark Chestnut
Mr. Richard C. Grabowski

SOLIA — THE HERALD (ISSN 0038-1039) is published quarterly for \$15.00 per year: United States, \$20.00 per year: Canada, and \$25.00 per year in other countries by The Romanian Orthodox Episcopate of America, 2535 Grey Tower Road, Jackson, MI 49201-9120. Periodicals postage paid at Jackson, Michigan, and additional offices. Phone: (517) 522-3656, Fax: (517) 522-5907. E-mail: solia@roea.org. Internet: <http://www.roea.org>.

POSTMASTER: Send address changes to: SOLIA — THE HERALD, P.O. Box 185, Grass Lake, MI 49240-0185, U.S.A.

Photo submissions: Use high resolution/quality digital camera settings (at least 300 dpi).

Articles and news published in SOLIA do not necessarily reflect the views or the endorsement of the Romanian Orthodox Episcopate of America.

CONTENTS

English Section

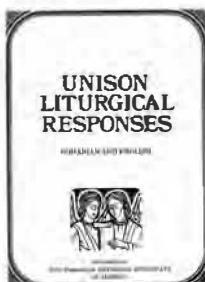
<i>Pastoral Changes</i>	2, 7
<i>An Introduction to This Year's Paschal Letter,</i> Archbishop Nathaniel	3
<i>Archbishop Valerian's Pastoral Letter – Pascha 1953,</i> Archbishop Valerian	3-4
<i>He is Worthy! The Ordination of Auxiliary Bishop Andrei, A Grateful Participant</i>	5-6, 7
<i>Convocation: 72nd ARFORA Congress</i>	7
<i>Financial Report, Mark Chestnut</i>	8-10

Romanian Section

<i>O Introducere la Pastorala de Sfintele Paști din Acest An, IPS Arhiepiscop Nathaniel</i>	11
<i>Scrisoare Pastorală, Arhiepiscopul Valerian</i>	11-12
<i>Hirotonia Episcopului Andrei de Cleveland</i>	13-17
<i>Aveam Un Nou Episcop Vicar</i>	18-20, 24
<i>Teolipt al Filadeliei, Despre Post, Florin Ristache</i>	21, 24
<i>Episcopul, Preoții și Credincioșii în Biserică (I), PS Sofian Brașoveanul</i>	22-23
<i>Portrete de Sfinți Americani, Florin Ristache</i>	24

UNISON LITURGICAL RESPONSES

Holy & Divine Liturgy Music

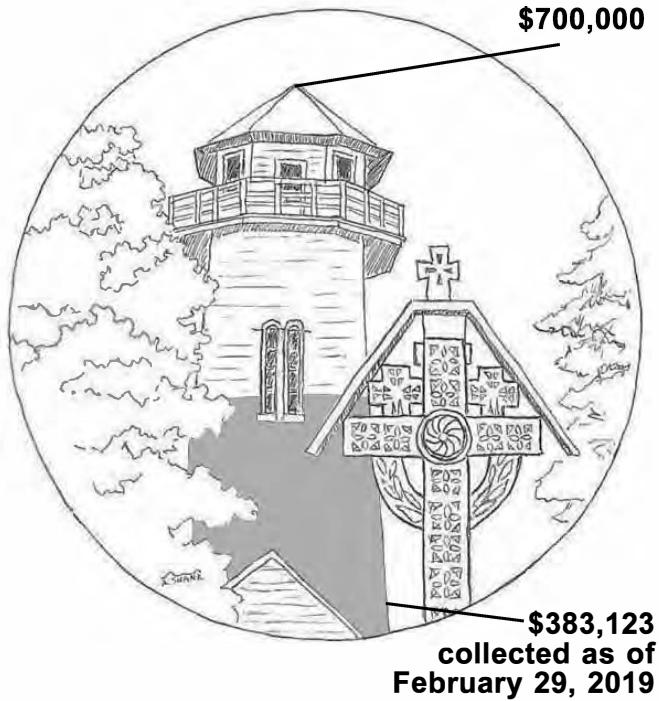
NEW EDITION – 2019!
Romanian & English bilingual
(side-by-side)
Spiral-bound
Clear plastic protective cover
\$14.95 each
Buy 10 or more, receive 30% discount (\$10.47 each)

Order from:

ROEA, PO BOX 185
GRASS LAKE MI 49240-0185
(517) 522-4800 / books@roea.org
<https://bit.ly/2tqY6AM>

VATRA

GENERATIONS APPEAL

PASTORAL CHANGES

EPISCOPAL ORDINATION

(HOARSTE), Bishop-Elect Andrei, was consecrated a Bishop on February 1, 2020, at St. George Cathedral, Southfield, MI, and is the Bishop of Cleveland and Auxiliary to His Eminence, Archbishop Nathaniel of Detroit and The Romanian Orthodox Episcopate of America. The following were the co-consecrating hierarchs along with Metropolitan Tikhon, Archbishop of Washington and Metropolitan of All America and Canada: Archbishop Nathaniel of Detroit and the ROEA; Metropolitan Nicolae of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas; Metropolitan Gregory of the American Carpatho-Russian Diocese – Ecumenical Patriarchate; Archbishop Michael, Archbishop of New York and New Jersey; Archbishop Benjamin of San Francisco and the

Cont. on page 7

AN INTRODUCTION TO THIS YEAR'S PASCHAL LETTER

We are sharing with you the 1953 Paschal Letter of +Archbishop Valerian. Only eight years earlier, the Second World War was declared over. Meanwhile, Atheistic Communism continued its global march, grasping control of power in Eastern Europe, enslaving millions, including his beloved native land, Romania.

He began by referring to the concern of the Myrrh-bearing women whose "*hearts were burdened with care...who will roll the stone away...?*" He goes on, "*In realizing their limited strength, they felt the need for someone stronger to come to their aid.*"

The Archbishop continues saying: "*This ... is so very much like that of men in our own days. Christendom today approaches the day of the Lord's resurrection with concern and many questions.*"

Dearly beloved, while reading this Letter, I thought it applicable today, not because it gives us a historical picture of the celebration of the Resurrection only in the context of 1953, but because it is the reality of fallen and wounded human nature in every generation, "... to be burdened with care." "The answer to all this, dear Christians, must be sought in the great happening which was the resurrection of the Savior."

So it is. The answer to the concerns of this year, as every year, is the Resurrection. As you read Archbishop Valerian's Pastoral Letter, say a prayer for this great bishop of our Episcopate in America.

+ NATHANIEL, Archbishop

ARCHBISHOP VALERIAN'S PASTORAL LETTER - PASCHA 1953

Holy Scripture tells us that after the sufferings the Savior underwent on Golgotha on behalf of the human race, His holy body was placed in a new tomb against which the soldiers placed a huge stone, so that no one would reach him. On the third day after this entombment, a group of women who had followed Jesus from Galilee, out of love and trust in Him, prepared and brought ointment to the cemetery to anoint the Lord's body.

Their hearts were burdened with care. They, who had come with Jesus the teacher and who had believed that He truly was the Son of God, had been witnesses to His suffering on the cross and had seen how the Man of God had been crucified and buried. Having forgotten the prophecies, these women were full of sorrow. They asked: How was it possible that He, who came into the world to save it, had allowed himself to be crucified? Echoing in their ears were the words of the thief deriding the Savior: "Are you not the Messiah? Then save yourself and us." But even so, with all this on their hearts, their great love for the great teacher was not overcome, and they desired to at least take care of the tomb, anointing the body with ointment as was the custom. At the early dawn, on the way to the cemetery, they said to one another: "We are on our way, but who will roll the stone from the entrance of the tomb?"

Poor women! In realizing their limited strength, they felt the need for someone stronger to come to their aid. They didn't know who and how, but still they continued forward. And so they arrived at the cemetery; and to their surprise, they found the stone rolled from the

entrance to the Lord's tomb. Then the angel said to them:

"Why look among the dead for someone who is alive? He is not here; He has risen." (Luke 24:6)

And the angel commanded them to go to tell His disciples that Jesus had risen, but they "ran away from the tomb, because they were frightened out of their wits; and they said nothing to a soul, for they were afraid." (Mark 16:8)

Beloved Faithful,

This encounter of the women in holy Scripture is so very much like that of men in our own days. Christendom today approaches the day of the Lord's resurrection with concern and many questions. Fear and trembling have seized many souls. We approach the holy tomb on this great day of resurrection with doubts and vexations; millions on millions of men fallen in slavery and misery ask, "How is it that God has left us only tears and suffering, and how does He allow unbelievers to have the power to suppress us?" On the other hand, those grasping power, the suppressors, those who literally worship material things, see nothing in the Lord's resurrection other than old superstition and believe that they are charged with dominating heaven and earth. Christians filled with the fear of God, forget this colossal stone which suppresses Christianity and ask as did those women, who will roll it away, for human strength alone cannot accomplish it.

The answer to all this, dear Christians, must be sought in the great happening which was the resurrection of the Savior. Christendom must not forget that the trial and crucifixion of the Savior brought concern and discouragement to the apostles themselves. Peter denied him, the others fled, the women were frightened and thought that there was no hope, no way of salvation. Nevertheless, the Savior, fulfilling the scriptures, rose from the tomb, sealed as thoroughly as it was, and bestowed new life on the disciples and on the entire world. This preaching was not in vain, and the world was once again illuminated with light.

All the suffering, all the afflictions, and all the concerns of today's world can be healed by listening to the words spoken by the angel to the women: "Do not look for the living among the dead, Jesus has risen." The Lord's resurrection remains as an eternal testimony for the humble and the great, the weak and the powerful, for God cannot be killed nor joked about, nor excluded from human affairs. No stone exists, no steps, no tomb nor diplomacy able to hinder divine justice as it flows on its course. No tears exist, which He will not wipe away, no chain of slavery which He is not able to break, nor is there any injustice which will be overlooked.

The cross on Golgotha was necessary in order to save the world from the ancestral sin; the sufferings of the wounded world were taken up by the Son of God and healed through His passion; and the resurrection which we celebrate again, was necessary to show us that after the dark comes light, after suffering comes rejoicing.

The sole request is that our thoughts and deeds be truly based on the teachings of the Savior, as we are directed by the prophet Isaiah of old who cried out:

"Pay attention, come to me; listen, and your soul will live. With you, I will make an everlasting covenant out of the favors promised to David. See, I have made of you a witness to the peoples, a leader and a master of the nations. See, you will summon a nation you never knew, those unknown will come hurrying to you" (Isaiah 55:3-5).

HE IS WORTHY!

THE ORDINATION OF AUXILIARY BISHOP ANDREI

The ordination of new clergy, and particularly bishops, is essential to the life of the Church. The faithful of the Romanian Orthodox Episcopate of America recently had the opportunity to participate in the calling and consecration of one of its priests, Fr Archimandrite Andrei (Dan) Hoarste, as a new hierarch for our diocese, an Auxiliary Bishop to assist our Father-in-Christ, Archbishop Nathaniel.

Considering that our Episcopate stretches from coast to coast, across the United States and Canada, such an event can be challenging. It requires much planning, logistical considerations, countless details, and the securing of as many volunteers as possible. But once the scheduled dates are known, the Committee must be ready to go to work.

And so, it all began. The Archbishop named Protopresbyter Laurence Lazar, Dean of the Diocesan Cathedral of St George in Detroit (Southfield) MI, as General Chairman of the Consecration Committee. He is the Secretary of the Episcopate Council and has chaired other such events (including the Archbishop's Consecration 40 years ago). He was thankful for the trust put in him once again, but due to an unexpected illness, the majority of responsibilities fell on the capable shoulders of Subdeacon John E Lazar, for whom all were truly grateful. With him, D-na Preoteasa Anita Lazar, and Subdeacon Tom Rosco of Sts Peter and Paul Church in neighboring Dearborn Heights played major roles; and, of course, there were *many* others -- give glory to God! -- who accepted to help carry out every aspect of the holy event.

The Cathedral has a reputation for hosting special events with dignity, elegance, and needed reverence. But coordinating an as yet unknown number of hierarchs, clergy and faithful from across North America, of different jurisdictions and liturgical traditions, proved to be challenging. *C'est la vie.* Ultimately, however, with thanks to God and with the assistance of good souls, those who took part confirmed that the weekend was simply unforgettable.

On January 31 and February 1, 2020, the Cathedral hosted for our Archbishop Nathaniel, our Auxiliary Bishop-elect Andrei, and the entire Episcopate, eleven hierarchs from the West and East Coasts, the South, Midwest and Canada. From their reactions, they will fondly remember their visit, beginning with the Welcome Baskets placed in their rooms at the Westin Hotel, the limousines that provided their transportation, the solemn beauty of the liturgical services, the overall gracious "Cathedral" hospitality shown them during their time in the Motor City.

The hierarchs included: His Beatitude, Metropolitan Tikhon, Primate of the Orthodox Church in America

(who, together with OCA Chancellor Archpriest Alexander Rentel, was first welcomed on arrival from New York at the airport by Archbishop Nathaniel, Archimandrite Andrei, and Fr Lazar); Their Eminences: Nathaniel, Archbishop of Detroit and the Romanian Orthodox Episcopate of America; Nicolae, Metropolitan of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas; Gregory, Metropolitan of the American Carpatho-Russian Diocese - Ecumenical Patriarchate; Michael, OCA Archbishop of New York and New Jersey; Benjamin, OCA Archbishop of San Francisco and the West; Alexander, OCA Archbishop of Dallas, the South, and the Bulgarian Diocese; Irénée, OCA Archbishop of Ottawa and Canada; David, OCA Archbishop of Sitka and Alaska; Paul, OCA Bishop of Chicago and the Midwest; and Alexis OCA Bishop of Bethesda.

Friday afternoon, January 31, the Metropolitan was hosted with other hierarchs and clergy for an informal supper at a nearby Mediterranean restaurant. That evening, guests arrived on the Cathedral grounds, passing by the monumental Centennial Troița in front of the cathedral, and trees illuminated in the Romanian red, yellow, and blue *tricolori!* The hierarchs and clergy assembled for vesting in Meteș Hall in the Cathedral's adjacent Cultural Center.

At 7:00 pm, the bells rang, and the cortege of clergy, led by Altar servers carrying the processional cross and fans, processed toward the open doors of the Cathedral. Archimandrite Andrei offered the Gospel Book, and Fr Lazar welcomed Metropolitan Tikhon, Archbishop Nathaniel and the other hierarchs to the Historic Cathedral of St George. Preoteasa Anita Lazar and Ladies Auxiliary President Nicole Cutean, in Romanian costumes, offered the traditional bread and salt, and the bishops then paused to light personal candles before entering the over-crowded nave.

The hierarchs gathered across the church in front of the Soleas. Great Vespers was celebrated by Archimandrite Andrei, Archimandrite Joseph (Morris), Protosinghel Chesarie (Bertea), and Archdeacon Joseph Matusiak, with responses sung by visiting clergy. As the service ended, the hierarchs, cloaked in their purple/red mantia, sat opposite each other in the center of the temple. Fr Andrei stood in the Royal Doors facing the synod of hierarchs. On the Soleas, Fr Lazar, as Secretary of the Episcopate Council, faced him and read the official "Call to the Episcopacy" on behalf of the Episcopate Council and Congress of the diocese that elected him (on August 31, 2019, in the same historic Cathedral), and as confirmed by the election of the Holy Synod of Bishops on November 12, 2019. The Bishop-elect responded that he accepts the Call of the Church to be ordained as a bishop, and as this

solemn ritual concluded, an ensemble from the beautiful Orthodox Choir of Detroit sang as all left the church.

Afterward, the guests were invited to the large St George Hall by ladies of the parish in their traditional *ie* (Romanian blouses). There, amid fountains and candlelight, they enjoyed a beautifully arranged Formal Reception of Lenten foods prepared by the Cathedral's "Domnița Ileana" Ladies Auxiliary with Chef Gabriel Botezan, and pastries prepared by the "Sts Peter & Paul" Ladies Auxiliary. Chairperson Karen Perischino and Preoteasa Mary Ellen Rosco are to be commended for their efforts.

On Saturday morning, February 1, after Matins, the bells rang and the *toaca* sounded as the procession of clergy and hierarchs led by Altar Servers, entered for the Divine Liturgy. Once again, a group of parishioners of the Cathedral and other parishes, all in beautiful costumes from the provinces of Romania, welcomed the faithful as they arrived. Even a shepherd stood by in his *sarica* (sheep-coat)! They were greeted by Fr Lazar, Fr Andrei with the Holy Gospel, and Archimandrite Joseph (Morris) with the Holy Cross.

The hierarchs once again sat, assembled in the center of the nave for the Ritual of Examination. Three times, they asked the Bishop-elect to tell them in detail what he believed of the Orthodox Faith. With each respective response, he took a step forward, moving from the tail to the head of a large eagle (carpet) on which he stood.

For the Holy and Divine Liturgy, only certain priests and deacons were asked to serve due to space limitations: the nine current ROEA Administrative Deans, Fathers: Protosinghel Chesarie (Bertea), Remus Grama, George Ursache, Ștefan Stoleru, Gabriel Agoston, Adrian Grigoraș, Liviu Alexandrescu, Ionuț Maerean, Nicolae Lapuste; Archimandrite Joseph Morris (Superior, St Gregory Palamas Greek Orthodox Monastery), Fr Alexander Rentel (Chancellor, OCA), Fr George Callos (Chancellor, Greek Orthodox Metropolis of Pittsburgh), Fr Ionuț Radu (Romanian Orthodox Diocese of Italy), Fr Călin Barbolovici (Dean, Central USA, Romanian Orthodox Metropolia), Fr Christos Kanakis (Greek Orthodox Metropolis of San Francisco); six Deacons: Joseph Matusiak, Radu Ciui, Joseph Olas, Marius Bujor, Nicolae Lapuștea, Dennis Letounouski; several Subdeacons and Servers. Fr Lazar acted as Ecclesiarch, keeping good order throughout the services.

In the church, there were more than 90 priests and deacons (!), and so many faithful that the church was filled far beyond capacity. There were also: Abbess Christophora of Holy Transfiguration Monastery (Ellwood City PA), Abbess Gabriella of Holy Dormition Monastery (Rives Junction MI) with members of their communities, Fr Abbot Dionisie of Holy Resurrection Monastery (Temecula CA), Mother Theodora of Annunciation Skete (Westville IN) and Dr Ionuț Alexandru Tudorie, Academic Dean of New York's St Vladimir's Seminary. As so many commented, the parish's won-

derful "Archbishop Valerian" Cathedral Choir of 40 voices directed by Subdeacon John E Lazar, augmented by a few friends from Sts Peter & Paul parish and the Orthodox Choir of Detroit, inspired everyone with their beautiful, angelic voices!

At the singing of *Sfinte Dumnezeule* (Holy God), the ordination took place. The Candidate, led each time by two different hierarchs, circled the Holy Table three times, kissing its four corners. The serving clergy sang the Ordination Tropars ("O Holy Martyrs...," "Glory to you, Christ God...," "Dance Isaiah...") in Romanian, and the choir repeated them in English. Everyone in the cathedral then knelt, and the hierarchs stretched their hands onto the Holy Gospel laid over the head of the kneeling Bishop-elect. After the Ordination Prayers and Laying-on-of-hands, the newly-consecrated bishop was ceremoniously vested. The Metropolitan called out "Axios!" with each vestment, and those serving repeated it in Romanian: "Vrednic este!" And immediately, the choir and people joyfully sang over and over, "He is worthy! Dignus est! Axios! Vrednic este!"

The Eucharistic Liturgy resumed, and after hundreds received Holy Communion, the Holy and Divine Liturgy concluded. The Metropolitan spoke and formally presented the Episcopal Staff to the new Bishop, who then offered his message of gratitude and praise to the Lord. Photographs were taken, and the hierarchs left the church with children in Romanian costume lining the center aisle and tossing flower petals in their path. The faithful then eagerly came forward to receive their first blessing from the new bishop and were each gifted with a commemorative icon card.

In the meantime, the festivities moved to neighboring St John Armenian Church for the Grand Banquet. The hierarchs and others were greeted in a separate area before being led into the spacious ballroom. Romanian appetizers (presented by St Theodora of Sihla parish) and wines on all the tables awaited the 500 guests who had gathered from across the continent. Before the blessing by the Metropolitan, Toastmaster John E Lazar led the gathering in singing *Tatăl Nostru* (Our Father). All then sat and enjoyed their meal. The tables were beautifully adorned with blue and yellow floral arrangements and greenery (offered by the Mindea / Secheli Family). Platters of delicious pastries (provided by ladies of the Cathedral, Sts Peter & Paul, St Theodora, and Chicago Holy Nativity parishes) were served as dessert.

The banquet program began with introductions of the dais, then a welcome by Fr Lazar (General Chairman and Cathedral Dean). The three main speakers were: Metropolitan Tikhon, Archbishop Nathaniel, and certainly His Grace, Bishop Andrei, who presented the Cathedral with an icon of his Patron Saints (Apostle Andrew 'the First-Called' and Metropolitan Andrei Șaguna of Transylvania) in remembrance of the solemn occasion. Remarks and gifts were also offered

Cont. on page 7

CONVOCATION

72ND A.R.F.O.R.A CONGRESS

JUNE 26 – 28, 2020

Hosted by:

St. Mary Romanian Orthodox Cathedral
3256 Warren Rd., Cleveland, OH 44111
Mihaela Hetruc, Chairperson,
Fr. George Treff, Spiritual Advisor
Phone: (216) 941-5550

In conformity with Article II, Section 2 of the By-Laws, we hereby convocate the 72nd National A.R.F.O.R.A. Congress to be held on June 26-28, 2020, at St. Mary Romanian Orthodox Cathedral, 3256 Warren Rd., Cleveland, OH 44111.

Diocesan Hierarch:

The Most Reverend Archbishop
NATHANIEL (POPP)

Vicar Bishop:

The Right Rev Bishop ANDREI (Hoarște)

ARFORA National President: Adelina Balog

ARFORA National Secretary: Adela M. Price

SCHEDULE OF EVENTS

Friday, June 26, 2020

4:00 pm - 7:00 pm Early Registration & Reception
at St. Mary Romanian Orthodox
Cathedral

5:00 pm Executive Board Meeting

Saturday, June 27, 2020

8:30 am Delegate Registration and Breakfast
9:30 am Congress Session I
12:00 noon Lunch
12:30 pm Congress Photograph
1:30 pm Congress Session II
4:30 pm Great Vespers & Parastas
5:30 pm Lake Erie Cruise and Dinner

Sunday, June 28, 2020

8:45 am Matins
9:45 am Vesting of Hierarchs
10:00 am Hierachal Divine Liturgy
12:30 pm Congress Banquet

Hotel Accommodations: FOUR POINTS by SHERATON, located at 4181 West 150th Street, Cleveland, OH 44135, (216) 252-7700. **Reservations by May 27th, 2020.** When reservations are made, please mention ARFORA group. All rooms have 2 queen beds - \$89/night plus 17.5% taxes. Free transportation from and to airport. Free WiFi and parking.

He Is Worthy! *Cont. from page 5*

by Metropolitans Nicolae and Gregory, Bishop John Michael Botean (Romanian Catholic Eparchy of Canton), Adelina Balog (President of ARFORA), David Oancea (ROEA Chancellor, for the Vatra Staff), Fr Ionuț Radu (representing Bishop Siluan of Italy). The festivities were then brought to an end with a closing prayer, the singing of “Pe Stăpânul și arhieul nostru” (Bishop’s Anthem), and “Cu noi este Dumnezeu” (God is with us).

The weekend weather was clear with a wintery feel, but almost miraculously, snow only began to fall as the guests left the Banquet.

The hundreds of elements carried out by the Organizing Committee were, by God’s grace and the prayers of countless faithful souls, all successfully met. We are indebted to the leadership of the Consecration Committee, all those of the Cathedral parish and others who assisted. The festivities on January 31 and February 1, 2020, were a rare, historic, beautiful, and joy-filled event in the life of St George Cathedral, the Episcopate, and the entire Church.

The following day, Sunday, February 2, the feast of the Presentation of the Lord in the Temple, saw the new bishop celebrate his first Divine Liturgy at St Mary Cathedral in Cleveland, Ohio, the city of his honorary title as Auxiliary to Archbishop Nathaniel of Detroit.

Serving with him were Archpriest Dr Remus Grama (Dean of St Mary’s), Fr Lazăr (Dean of St George Cathedral), Fathers Romey Rosco, George Treff, Adrian Grigoraș, Ionuț Radu, Ciprian Pasca, Gabriel Alexe, Geani Nemeș, Florin Bica, Cosmin Vinț, Eduard Revencu, and Deacons Nicolae Neagoe, Wayne Paul Wright, Marius Bujor. Archbishops Nathaniel and Benjamin were present. Subdeacon John E Lazar was asked to prepare and direct the parish’s “George Enescu” choir. The “Winter Saints” parish dinner followed, and the hall was filled with those who had come to celebrate with the new Bishop of Cleveland.

As had been the case with the festivities in Detroit, the Feast-day in Cleveland proved to be a fitting conclusion to the weekend, a celebration of our faith, our love of the Lord and one another, and hope for the future of the Church as promised by the Holy Spirit.

A grateful participant

Pastoral Changes *Cont. from page 2*

West; Archbishop Alexander of Dallas and the South and the Bulgarian Diocese; Archbishop Irene of Ottawa and Canada; Archbishop David of Sitka and Alaska; Bishop Paul of Chicago and the Midwest; Bishop Alexis of Bethesda.

DEATHS

KROAH, Deacon Polycarp, fell asleep in the Lord on January 10, 2020.

MITESCU, Archpriest Catalin, fell asleep in the Lord on March 21, 2020.

FINANCIAL REPORT

EPISCOPATE SUPPORTER

Cornel & Sharon Ivascu, Franklin, MI	\$500.00
Atty Daniel Miclau, Strongsville, OH	\$500.00
Dr Jeffrey & Dr Felicia Ivascu O'Connor, Birmingham, MI.....	\$500.00
Peter Petkas, Houston, TX.....	\$500.00
Dorothy Aldea, Royal Oak, MI	\$100.00
Psa Mary Copacia, Shelby Twp, MI	\$100.00
Silvia Costea, Northville, MI.....	\$100.00
George & Evie Dobrin, Blacklick, OH.....	\$100.00
Elena Ghyka, Arlington, VA	\$100.00
Andre & Donna Gib, Mesa, AZ.....	\$100.00
Mary Ann & Mike Glodich, Cleveland, OH.....	\$100.00
Veta Buzas, Allen Park, MI	\$50.00

GENERAL DONATIONS

Anonymous	\$37,508.26
National ARFORA.....	\$2,700.00
(St Paraschiva Mission Appeal)	
Three Hierarchs, Mountlake Terrace, WA.....	\$1,700.00
(Travel Expenses)	
St Mary, Chicago, IL	\$1,000.00
(Archbishop Nathaniel Scholarship Fund)	
St Nicholas, Montreal, QC	\$770.30
(Travel Expenses)	
Rev Fr & Psa Daniel Pop, Naperville, IL.....	\$475.00
(Travel Expenses)	
Holy Nativity, Chicago, IL	\$400.00
(Travel Expenses)	
Bright Funds (Radu Patrichi).....	\$250.00
Nicolae & Simona Herascu, Carmel IN.....	\$200.00
Dennis & Anne Lipon, Turner Valley, AB	\$100.00
(90 th Anniversary Donation)	
Michael Buzash, Terre Haute, IN	\$100.00
Elena Constantin, Vancouver, BC	\$100.00
(Christmas Donation)	
M/M Valer Pufescu, Naples, FL	\$100.00
Maria Timmons, Mississauga, ON.....	\$100.00
(Christmas Donation)	
National ARFORA	\$100.00
Holy Protection Orthodox Monastery, Anchorage, AK	\$66.00
(90 th Anniversary Donation)	
Network for Good, Washington, DC	\$25.71
Lynn Nitzu, Schaumburg, IL	\$25.00
(IMO John Stanitz - Stanitz Scholarship Fund)	

MEMORIAM

Flora De Mintich, Mississauga, ON	\$150.00
(IMO John & Mary De Mintich)	
Vivian Radu, Philadelphia, PA.....	\$50.00
(IMO George Radu)	
Vivian Radu, Philadelphia, PA.....	\$50.00
(IMO V Rev Fr Leonte Copacia Jr)	
Rodica Dicoi, Wayne, PA	\$35.00
(IMO Viorica Magda)	

2020 EPISCOPATE ASSESSMENT

St Mary, Chicago, IL	\$32,895.00
St Mary Cathedral, Cleveland, OH.....	\$31,790.00
Sts Peter & Paul, Dearborn Heights, MI	\$24,225.00
Holy Cross, Hollywood, FL.....	\$16,490.00
St John, Kitchener, ON.....	\$16,235.00

Holy Protection, Falls Church, VA	\$15,385.00
St Mary, Anaheim, CA.....	\$15,300.00
Three Hierarchs, Mountlake, WA	\$14,195.05
St Andrew, Potomac, MD	\$13,770.00
Holy Trinity, Miramar, FL	\$11,390.00
St Dumitru, New York, NY	\$10,795.00
Sts Constantine & Elena, Lilburn, GA	\$10,200.00
Holy Nativity, Chicago, IL	\$10,000.00
Presentation of Our Lord, Fairlawn, OH	\$9,945.00
Sts Constantine & Helen, Indianapolis, IN.....	\$8,840.00
St George Cathedral, Regina, SK	\$8,585.00
St John the Evangelist, Toronto, ON	\$5,850.00
Descent of the Holy Spirit, Elkins Park, PA.....	\$8,500.00
St Mary, Elmhurst, NY	\$8,500.00
St George, Canton, OH.....	\$6,760.00
Holy Resurrection, Hayward, PA	\$6,715.00
St Mary, St Paul, MN	\$6,715.00
Holy Cross, Alexandria, VA.....	\$6,225.00
Holy Cross, Hermitage, PA.....	\$6,035.00
St George, Winnipeg, MB	\$5,865.00
St Parascheva, Laval, QC	\$5,865.00
Holy Trinity, New Westminster, BC	\$5,780.00
St Elias, Anjou, QC	\$5,440.00
Descent of the Holy Spirit, Merrillville, IN	\$5,270.00
Descent of the Holy Spirit, Ridgewood, NY	\$5,100.00
St Mary, Dallas, TX	\$5,015.00
Descent of the Holy Spirit, Oregon City, OR	\$4,930.00
St Dimitrie, Frederick, CO	\$4,930.00
St Mary, Houston, TX	\$4,845.00
St Mary, Portland, OR	\$4,845.00
Sts Michael & Gabriel, Middle Village, NY.....	\$4,675.00
Holy Cross, San Jose, CA	\$4,590.00
Sts Michael & Gabriel, Sacramento, CA	\$4,505.00
St John, Glendale, AZ	\$4,250.00
Holy Cross, London, ON	\$4,420.00
St John, Woonsocket, RI	\$4,425.00
St John of Wallachia, Ridgewood, NJ	\$4,420.00
St Anne, Jacksonville, FL	\$4,335.00
St John, Glendale, AZ	\$4,250.00
St George, Canton, OH	\$4,250.00
St Nicholas, Ottawa, QC	\$4,250.00
St Mary, Calgary, AB	\$4,080.00
Holy Protection, Pierrefonds, QC	\$3,825.00
Holy Trinity, Youngstown, OH	\$3,740.00
St Mary, Laval, QC	\$3,740.00
St Pantaleimon, Saint-Eustache, QC	\$3,740.00
Sts Michael & Gabriel, Palm Springs, CA	\$3,655.00
St Thomas, St Louis, MO	\$3,230.00
St Stephen, Tampa, FL	\$3,200.00
St Andrew, Pittsburgh, PA	\$3,145.00
Sts Michael & Gabriel, Apopka, FL	\$2,975.00
St Luke, Markham, ON	\$2,809.00
Holy Transfiguration, Manchester, CT	\$2,850.00
St Mary, Chelsea, MA	\$2,250.00
Annunciation, Grand Rapids, MI	\$2,805.00
Holy Cross, Phoenix, AZ	\$2,635.00
St Nicholas, Regina, SK	\$2,550.00
St Elias, Schomberg, ON	\$2,465.00
Holy Cross, San Diego, CA	\$2,295.00
St Joseph of Moldova Mission, St Catherine, QC	\$2,090.00
St Joseph of Maramures, Hazleton, PA	\$1,870.00
Holy Confessors, Oakville, ON	\$1,765.00
St Anne, Pomona, CA	\$1,530.00
St Elias, Ellwood City, PA	\$1,500.00

Holy Ascension, Montreal, QC \$1,400.00
 Descent of the Holy Spirit, Warren, MI (2019) \$475.00

VATRA GENERATIONS

Anonymous \$5,000.00
 Holy Transfiguration Monastery,
     Ellwood City, PA \$2,500.00
 Three Hierarchs, Mountlake Terrace, WA \$1,650.00
 St George Cathedral, Regina, SK \$1,145.74
 St Mary Cathedral, Cleveland, OH \$1,000.00
 National ARFORA \$900.00
 Atena Chiu, Woodside, NY \$500.00
 Deanna Kaiser, Cleveland, OH \$500.00
 St Andrew Laval, QC \$500.00
 St George, Canton, OH \$300.00
 St John the Baptist, Woonsocket, RI \$300.00
 V Rev Fr Mirone Klysh, Winnipeg, MB \$200.00
     (IMO Psa Lillian Klysh)
 Deanna Miclau-Kaiser, Dan & John Miclau,
     Fairview Park, OH \$200.00
     (IMO Mike Kalugar)
 Doina & Alexis Vircol, Wilmette, IL \$200.00
 Mary Angus, Westpoint, CT \$146.50
     (IMO Mary Craciun)
 George & Joyce Anagnostache, Marietta, GA \$100.00
     (IMO Michael Kalugar)
 Gabriela Cacuci, Forest Hills, NY \$100.00
 Psa Mary Copacia, Shelby Twp, MI \$100.00
     (IMO Michael Kalugar)
 Delia Daba, Kenosha WI \$100.00
     (IMO Michael Kalugar)
 Gary & Vicky Danis, Plymouth, MI \$100.00
     (IMO Michael Kalugar)
 Jo-An Frent, Tamarac, FL \$100.00
     (IMO Dr Adam Frent)
 Simona Katona, Chicago, IL \$100.00
 Constantine T Nan, Carrollton, TX \$100.00
     (IMO Michael Kalugar)
 Valerie Nutial, Chicago, IL \$100.00
     (IMO David Maxim)
 Valerie Nutial, Chicago, IL \$100.00
     (IMO Philip Cotosman)
 Valerie Nutial, Chicago, IL \$100.00
     (IMO Bill & Mary Nutial)
 Kathleen Podoba-Lind, Willoughby, OH \$100.00
 Cristian Pol & Family, Farmington Hills, MI \$100.00
     (IMO Michael Kalugar)
 M/M Valer Pufescu, Naples, FL \$100.00
     (IMO Michael Kalugar)
 M/M Valer Pufescu, Naples, FL \$100.00
     (IMO Viorica Magda)
 Mark & Cheryl Rafdal, Rochester Hills, MI \$100.00
     (IMO Michael Kalugar)
 Atty John Regule, The Villages, FL \$100.00
     (IMO Veta Regule)
 Florence Westerfield, Warren, MI \$75.00
 Emilia Barbu, Oakland, MI \$50.00
     (IMO Michael Kalugar)
 Florence Churilla, Grand Rapids, MI \$50.00
 (IMO Michael Kalugar & John Churilla)
 Peter & Cheryl Turkus, Traverse City, MI \$50.00
     (IMO Michael Kalugar)
 Ronald & Carol Turkus, Okemos, MI \$50.00
     (IMO Michael Kalugar)
 Betty Koch, Canton, MI \$50.00
     (IMO Michael Kalugar)

Chuck & Barbara Nanas, Canton, MI \$50.00
 Valerie Papenheim, Venice, FL \$50.00
     (IMO Michael Kalugar)
 Cindy Pavel Pollack, Warren, MI \$50.00
     (IMO Michael Kalugar)
 Ronald & Cheryl Turkus, Okemos, MI \$50.00
     (IMO Michael Kalugar)
 Radu & Ana Vasilescu, Sterling Heights, MI \$50.00
     (IMO Michael Kalugar)
 Cristina Briseno, Tacoma, WA \$25.00
 Jennifer Calin, Deerfield Beach, FL \$25.00
     (IMO Michael Kalugar)
 Dorina Riscutta, North Olmsted, OH \$25.00
     (IMO Elizabeth Regule)
 Dorina Riscutta, North Olmsted, OH \$25.00
     (IMO Peter Lupson)
 Maria Mindroiu, Farmington Hills, MI \$20.00
 PayPal Giving Fund \$7.00

BISHOP ANDREI ORDINATION EVENT AND BANQUET DONATIONS

Dr Gheorghe Marinescu, Rochester Hills, MI \$8,333.33
 St Mary, Anaheim, CA \$2,000.00
 Three Hierarchs, Mountlake Terrace, WA \$1,650.00
 Holy Cross, Alexandria, VA \$1,500.00
 Annunciation Cathedral, Montreal, QC \$1,000.00
 Holy Dormition Monastery, Rives Junction, MI \$1,000.00
 Holy Nativity, Chicago, IL \$1,000.00
 Dr Jeffrey O'Connor & Dr Felicia Ivascu-O'Connor,
     Birmingham, MI \$1,000.00
 Cornel & Sharon Ivascu, Franklin, MI \$1,000.00
 Mary Lapadat, Temecula, CA \$1,000.00
 M/M Alexa Mindea, Morton Grove, IL \$1,000.00
 V Rev Fr & Psa Aurel Petrescu, Arlington, VA \$1,000.00
 Maria Pincu, Santa Monica, CA \$1,000.00
 Presentation of Our Lord, Fairlawn, OH \$1,000.00
 Stefana Romanov, Royal Oak, MI \$1,000.00
 John N Santeiu Jr, Garden City, MI \$1,000.00
 Rev Fr & Psa Ion Stefan, McKees Rocks, PA \$1,000.00
 St Mary, Chicago, IL \$1,000.00
 St John, Phoenix, AZ \$750.00
 Mihail & Mioara Secheli, Morton Grove, IL \$700.00
 Christian & Mary Cotrau, North Royalton, OH \$500.00
 Descent of the Holy Spirit, Elkins Park, PA \$500.00
 Descent of the Holy Spirit, Merrillville, IN \$500.00
 Transfiguration Monastery, Ellwood City, PA \$500.00
 Holy Trinity, Youngstown, OH \$500.00
 Rev Deacon Nicolae & Diana Lapustea,
     San Jose, CA \$500.00
 St Andrew, Houston, TX \$500.00
 St Andrew, Laval, QC \$500.00
 St Athanasius, Aurora, IL \$500.00
 St George, Winnipeg, MB \$500.00
 St Mary Ladies Auxiliary of Holy Nativity,
     Chicago, IL \$500.00
 St Mary, Dallas, TX \$500.00
 St Mary, Elmhurst, NY \$500.00
 St Mary, Portland, OR \$500.00
 Sts Michael & Gabriel, Apopka FL \$500.00
 Radu & Rachel Chebeleu, New Wales, PA \$488.70
 Brindusa Nicolae, Saint-Laurent, QC \$481.70
 Rev Fr Ioan & Psa Floarea Catana,
     Kirkland, WA \$300.00
 Simion & Carmen Coca, Pittsburgh, PA \$300.00
 Marge Predeteanu, Bloomfield Hills, MI \$300.00
 St Anne, Jacksonville, FL \$300.00

St Dumitru, New York, NY	\$300.00
St John of Wallachia, Ridgewood, NJ	\$300.00
St John, Woonsocket, RI.....	\$300.00
St Mary, Chelsea, MA	\$300.00
St Nicholas, Alliance, OH	\$300.00
St Elijah, Schomburg, ON	\$288.60
Justin & Maria Ardeleanu, Brookfield, IL	\$250.00
Marius & Adelina Balog, Elmhurst, IL.....	\$250.00
V Rev Fr & Psa Remus Grama, Cleveland, OH.....	\$250.00
V Rev Fr Marian Manolache, Spring, TX	\$250.00
Holy Protection, Pierrefonds, QC	\$250.00
Virgil & Elena Simplaceanu, Pittsburgh, PA	\$250.00
Rev Fr David & Psa Stephanie Subu, Springfield, VA.....	\$250.00
Alexandru & Aneta Tomescu, Toronto, ON	\$250.00
Rev Fr & Psa George Ursache, Niles, IL	\$250.00
Gabriela & Mirela Wolff, Highland Park, IL.....	\$250.00
St Anne, Pomona, CA.....	\$250.00
St Mary, St Paul, MN	\$250.00
Paul Carahan, Atlanta, GA.....	\$244.32
Dan & Diana Constantinescu, Katy, TX.....	\$200.00
Romul & Viorica Gansca, Morton Grove, IL	\$200.00
M/M John Pop, Northbrook, IL	\$200.00
Rev Fr & Psa Daniel Pop, Aurora, IL	\$200.00
M/M John Pop, Northbrook, IL	\$200.00
V Rev Fr & Psa Gabriel Popa, Colleyville, TX	\$200.00
M/M Valer Pufescu, Naples, FL	\$200.00
V Rev Fr & Psa Romeo Rosco, Dearborn Heights, MI	\$200.00
M/M Paul Scales, Arlington, TX	\$200.00
Rev Fr & Psa Stefan Stoleru, Jacksonville, FL	\$200.00
Ilea Horea, Chicago, IL	\$195.30
Viorel & Lisa Ciharan, Skokie, IL.....	\$150.00
Rev Fr Florian Ene, Aurora, ON	\$150.00
Holy Ascension, Montreal, QC.....	\$150.00
V Rev Fr & Psa Alin Munteanu, Merrillville, IN.....	\$150.00
Nicolae Zara, Aurora, ON.....	\$144.15
Justin & Maria Ardeleanu, Brookfield, IL	\$100.00
Vergil & Mioara Barcutean, Bolinbrook, IL	\$100.00
George C Cantor, Cleveland, OH	\$100.00
Carmen Silva Ladies Auxiliary, Youngstown, OH....	\$100.00
(Bishop Andrei Ordination)	
Tudor & Teodora Cazacu, Lake in the Hills, IL.....	\$100.00
Robert & Mihaela Charlier, St Clair Shores, MI	\$100.00
Paula Ciobata, Lakewood, OH	\$100.00
Rev Dn & Dsa Radu Ciui, Macomb, MI	\$100.00
Mark Makara-Czesnakowicz, Grass Lake Twp, MI	\$100.00
Silvia Costea, Northville, MI.....	\$100.00
M/M Victor Dinu, Skokie, IL	\$100.00
Radu & Diana Dram, Naperville, IL	\$100.00
Richard C Grabowski, Jackson, MI	\$100.00
John & Constanta Korolchuk, Inver Grove Heights, MN	\$100.00
Sandy Cotosman, Addison, IL	\$100.00
Louise Gibb, Brookfield, OH.....	\$100.00
V Rev Fr Theophan Koja, St Louis, MO.....	\$100.00
Adrian & Maria Leu, Waxhaw, NC	\$100.00
Dorina Maxim, Silver Springs, MD.....	\$100.00
Mike & Angelica McClurg, Pine, CO.....	\$100.00
V Rev Fr & Psa Onisie Morar, Woonsocket, RI.....	\$100.00
John & Gail Morgavan, Valparaiso, IN	\$100.00
Carol & Bill Murrin, Hermitage, PA	\$100.00
Alex & Ioana Muntean, Los Angeles, CA	\$100.00

Dan & Olympia Neagoe, Bloomfield, MI.....	\$100.00
Valerie Nelson, Chicago, IL.....	\$100.00
Calin & Aurora Nema, Portland, OR	\$100.00
Maria Peicu, Rocky River, OH	\$100.00
M/M Phil Parunuik, Fredericton, NB.....	\$100.00
V Rev Fr & Psa Traian Petrescu, Rego Park, NY	\$100.00
Elena Radu, Woodside, NY	\$100.00
Alina Ranca, Fullerton, CA	\$100.00
Anatol Rezmeritsa, Los Angeles, CA	\$100.00
Maria Risca, Oakland Twp, MI	\$100.00
Dima Samata, Bethesda, MD	\$100.00
M/M Mustafa Saraclar, North Canton, OH.....	\$100.00
Mihail & Mioara Secheli, Morton Grove, IL.....	\$100.00
Ionel & Viorica Simplicean, Dearborn Hts, MI.....	\$100.00
Vasile & Lucica Solomon, Parma, OH	\$100.00
Mary K Stanesa, Dearborn, MI	\$100.00
Mihail & Ileana Stanescu, Oakland, MI	\$100.00
M/M Gregory Thetford, Ellwood City, PA	\$100.00
David & Linca Thomas, Dearborn Hts, MI	\$100.00
Iosif & Paulina Tomuta, Northville, MI	\$100.00
V Rev Fr & Psa George Treff, Hermitage, PA	\$100.00
Rev Fr & Psa Mirel Tudose, Spring,TX	\$100.00
Mihaela Williams, Canton, MI	\$100.00
V Rev Fr Dimitrie Vincent, Redford, MI	\$100.00
Rev Dn & Dsa Wayne Wright, Uniontown, OH	\$100,00
Adrian Leu, Charlotte, NC	\$98.00
Richard Rogozan, Livonia, MI	\$97.50
Dr/Mrs Suboni, Hollywood, FL	\$97.50
Holy Forty Martyrs, Aurora, ON	\$90.00
Mihail & Ileana Stanescu, Oakland Twp, MI	\$70.00
Danut Balcescu & Marianna Borza, St Therese, QC	\$69.11
M/M Ioan Pampu, Macomb, MI	\$60.00
Rev Fr & Psa Mircea Vasiliu, St Paul, MN	\$58.53
Dr Julie Andrei, Long Island City, NY	\$50.00
Elena Apetrechioae, Chicago, IL	\$50.00
Marcella Bourean, Warren, MI	\$50.00
Peter & Marinica Bugariu, Leonard, MI	\$50.00
Judy & James Dragon, Gary, IN.....	\$50.00
Costica & Anghelina Iftimie, Chicago, IL	\$50.00
Eugene & Mary Ann Kauffman, New Castle, PA	\$50.00
Gabriella Lungu, Lewisburg, PA.....	\$50.00
David Oancea, Jackson, MI	\$50.00
Lucian & Nicoleta Rosu, Kentwood, MI	\$50.00
Andrew Shillira, Fairfield, CT	\$50.00
Mirela Tumbar, Bronx, NY	\$50.00
Florence Westerfield, Warren, MI	\$50.00
Sean & Karyn Wolfe, Medina, OH	\$50.00
Anonymous	\$40.00
Mother Capitolina, Anchorage, AK	\$40.00
Michael & Lilianna Schester, Plymouth, MI	\$40.00
Vasilica Orsan, Regina, SK	\$34.56
V Rev Fr & Psa Cosmin Vint, Ft Qu'Appelle, QC	\$34.56
Maria Tudor, Chicago, IL	\$30.00
Olga Liskiwskyi, Lathrup Village, MI	\$25.00
Susan Taylor, Winthrop, MA	\$25.00
Mirela Tumbar, Bronx, NY	\$25.00
Irina Williams, Canton, MI	\$25.00
Mihaela Bennett, Muncie, IN	\$20.00
Mihaela Ionescu, Warren, MI	\$20.00
Jason & Laurenta Glover, Royal Oak, MI	\$10.00
Vasile & Aurelia Muntean, Cicero, IL	\$5.00

O INTRODUCERE LA PASTORALA DE SFINTELE PAȘTI DIN ACEST AN

În cele ce urmează, vă vom împărtăși Pastorala de Paști a +Arhiepiscopului Valerian din anul 1953. Cu numai opt ani mai devreme, se încheiașe cel de-al Doilea Război Mondial. Între timp, regimul comunist ateu își continua parcursul global, preluând puterea în Europa de Est și în robind milioane de persoane, inclusiv pământul său natal, pe care l-a îndrăgit nespus, România.

Cuvântarea începe printr-o referință la îngrijorarea femeilor purtătoare de mir, ale căror „*inimi erau pline de îngrijorare [...] cine ne va prăvăli piatra [...]?*”. Apoi continuă: „*își vedea puterile limitate și simțea că trebuie ca cineva mai tare să le vină în ajutor*”.

În continuare, Arhiepiscopul menționează: „*întâmplarea [...] este foarte asemănătoare cu ceea ce se petrece în zilele noastre. Creștinătatea de astăzi se apropie de ziua Învierii Domnului cu îngrijorări și cu multe întrebări*”.

Preaiubiților, în timp ce citeam această pastorală, am considerat că este de actualitate, nu numai pentru faptul că ne redă o imagine istorică a prăznuirii Învierii Domnului în contextul anului 1953, dar mai ales pentru că reprezintă realitatea naturii umane căzute și vătămate aparținătoare fiecărei generații „*împovărate de grija*”. „*Răspunsul la toate aceste întrebări, iubiți creștini, trebuie căutat tot în marele eveniment care a fost Învierea Mântuitorului*”.

Exact aşa este. Răspunsul la îngrijorările apărute anul acesta, ca în fiecare an, este Învierea. În timp ce veți citi scrisoarea pastorală a Arhiepiscopului Valerian, roștiți o rugăciune pentru acest mareț episcop al Episcopiei noastre în America.

+ Nathaniel, Arhiepiscop

SCRIȘOAREA PASTORALĂ A ARHIEPISCOPULUI VALERIAN PRAZNICUL ÎNVIERII DOMNULUI, 1953

Iubiți credincioși,

Sfânta Scriptură ne spune că, după suferințele pe care Mântuitorul le-a răbdat pentru neamul omenesc pe Golgota, trupul Său sfânt a fost așezat într-un mormânt nou și deasupra lui soldații au prăvălit o piatră mare, ca nimeni să nu poată ajunge la El. A treia zi după această punere în mormânt, un grup de femei, care veniseră cu Iisus din Galileea, pentru a-și arăta dragostea și încrederea în El, au pregătit miresme și s-au dus la cimitir ca să ungă cu ele trupul Domnului.

Inima lor era plină de îngrijorare. Ele, care veniseră cu Iisus Învățătorul și care credeau că El este cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, fuseseră martore la chinurile de pe cruce și văzuseră cum Dumnezeu Omul fusese răstignit și îngropat. Uitând profetările, femeile acestea erau pline de întristare. Ele se vor fi întrebat: cum a fost oare posibil ca Cel care a venit să mânțuiască lumea să se lase răstignit? Răsunau și în urechile lor cuvintele tâlharului care a zis, hulind împotriva Mântuitorului: „Nu ești Tu, oare, Mesia? Mânțuiește-te pe Tine Însuți și pe noi”. Dar, cu toate acestea, în sufletul lor nu se topise dragostea pentru Marele Învățător și voiau acum, cel puțin, să-I îngrijească mormântul, ungând trupul, după datină, cu miresme. Dis de dimineață, în drum

spre cimitir, pe când răsărea soarele, își ziceau între ele: noi ne ducem acolo, dar „cine ne va prăvăli piatra de la ușa mormântului?”.

Săracele femei! Își vedea puterile limitate și simțea că trebuie ca cineva mai tare să le vină în ajutor. Nu știau cine, și cum, însă ceva le îndemna să meargă înainte. Așa au ajuns la cimitir și, spre surprinderea lor, au aflat piatra răsturnată de la ușa mormântului Domnului. Iar Îngerii le-au spus: „Ce căutați pe Cel viu între cei morți? Nu este aici, a înviat” (Luca 24,6). Și îngerul le-a îndemnat să meargă și să spună ucenicilor că Iisus a înviat, dar ele au fugit de acolo, „că le cuprinsese cutremur și uimire și nimic nu au spus, că se temea”.

Iubiți credincioși,

Întâmplarea cu femeile din Sfânta Scriptură este foarte asemănătoare cu ceea ce se petrece în zilele noastre. Creștinătatea de astăzi se apropie de ziua Învierii Domnului cu îngrijorări și cu multe întrebări. Frică și cutremur a cuprins și sufletele multora. Ne apropiem de Sfântul Mormânt și de ziua cea mare a Învierii cu îndoielii și cu necazuri; milioane și milioane de oameni, care zac în robie și mizerie, se întreabă: oare cum ne-a lăsat Dumnezeu nouă numai lacrimile și suferințele și cum de rabdă pe cei necredincioși și le dă putere ca să ne asuprească; iar de altă parte asupritorii, ameții de putere și închinându-se materiei, nu văd în Învierea Domnului decât o superstiție veche și cred că ei sunt îndreptății să stăpânească cererile și pământul; iar creștinii cu frica de Dumnezeu în inimă, se uită la această piatră uriașă care apasă pe toată creștinătatea și se întreabă ca și femeile: cine o va prăvăli, pentru că puterea omenească nu poate face lucrul acesta?

Răspunsul la toate aceste întrebări, iubiți creștini, trebuie căutat tot în marele eveniment care a fost Învierea Mântuitorului. Creștinătatea nu trebuie să uite că prinderea și răstignirea Mântuitorului au adus îndoială și descurajare până și între Apostoli. Petru s-a lepădat, ceilalți s-au risipit, femeile s-au cutremurat și se părea că nu mai este nicio speranță și nicio cale salvatoare. Iată însă că Mântuitorul, împlinind Scripturile, S-a ridicat din mormântul așa de puternic pecetluit și a adus învățăceilor și lumii întregi viață nouă. Propovăduirea Sa nu a fost zadarnică și lumina lumii s-a aprins din nou.

Toate durerile, toate necazurile, toate îndoielile lumii de astăzi se pot vindeca ascultând cuvintele Îngerului, care a spus femeilor: „Nu căutați pe cei vii între cei morți: Iisus a înviat!”. Învierea Domnului rămâne ca dovedă veșnică, pentru mici și pentru mari, pentru slabii și pentru tari, că Dumnezeu nu poate fi nici omorât, nici luat în batjocură și nici eliminat din afacerile omenești. Nu există piatră și nu există pază, nu există mormânt și nu există diplomație care să împiedice justiția dumneziească să-și urmeze cursul ei. Nu există lacrimă pe care El să nu o steargă, nu este lanț al sclaviei pe care El să nu-l poată rupe și nu este nedreptate care să fie trecută cu vederea.

Crucea de pe Golgota a fost necesară pentru mântuirea lumii din păcatul strămoșesc, suferințele unei lumi chinuite au fost preluate de Fiul lui Dumnezeu și vindecate prin durerile Sale, iar Învierea, pe care o sărbătorim din nou, a fost necesară pentru a ne arăta că, după întuneric, vine lumină, că după suferință, vine bucurie.

Singura cerință este aceea ca gândurile și faptele noastre să aibă ca îndreptar învățătura Mântuitorului, așa cum ne îndeamnă însuși Profetul Isaia din vechime, zicând: „Ascultați-mă pe mine și veți mâncă cele bune și se va desfăta întru bunătăți sufletul vostru: luati aminte cu urechile voastre și urmați căilor mele. Ascultați-mă pe mine și va fi viu întru bunătăți sufletul vostru [...]. Tată mărturie întru neamuri l-am dat pe dânsul Domn și poruncitor neamurilor. Neamurile care nu te știau pe tine te vor chema și popoarele care nu te cunoșteau, la Tine vor alerga [...] (Isaia 55, 3-5).

**„HIROTONIA EPISCOPULUI ANDREI DE CLEVELAND
CATEDRALA SFÂNTUL GHEORGHE, DETROIT,
31 IANUARIE - 1 FEBRUARIE, 2020**

**ORDINATION OF BISHOP ANDREI OF CLEVELAND
SAINT GEORGE CATHEDRAL, DETROIT,
JANUARY 31 - FEBRUARY 1, 2020”**

Vecernia Mare și Slujba Ipopsifierii (Proclamarea Alergii) Părintelui Arhimandrit Andrei Hoarște, Episcop-vicar ales.

**Great Vespers,
the Nomination
and Proclamation of
Archimandrite Andrei
Hoarște, Bishop-Elect.**

Mărturisirea
de Credință a
Candidatului.

Statement of Faith of
the Candidate.

Sfânta Liturghie cu slujba Punerii Mâinilor și
Înveșmântarea noului Episcop Andrei.

Divine Liturgy with the service of Laying on of Hands and
the Vesting of the new Bishop Andrei.

Clerul slujitor
la Slujba
Hirotoniei.

Celebrating
Clergy at the
Ordination.

Ierarhii
Coliturgisitori
la Hirotonia
Preasfintitului
Părinte Andrei
de Cleveland.

Concelebrating
Hierarchs at
the Ordination
of His Grace,
Bishop Andrei of
Cleveland.

Banchetul
Festiv.

The Festive
Banquet.

Un grup de copii
au felicitat noul
episcop.

A group of children
congratulating the
newly-ordained
bishop.

AVEM UN NOU EPISCOP VICAR!

De 91 de ani, de la înființarea Episcopiei Ortodoxe Romane din America (1929), putem număra pe degetele unei singure mâini bucuriile trăite de credincioșii noștri la hirotonia unui nou episcop. Cea mai recentă bucurie a acestei Eparhii este aceea a alegerii și hirotonirii Preasfințitului Episcop Andrei (Hoarște) de Cleveland (2020), ca Episcop vicar. Despre acest moment bisericesc, de înălțare și înnoire duhovnicească, doresc să consemnez câteva aspecte și date, în aceste note de cronică, menite pentru informarea credincioșilor noștri. (Notă editorială: Deși, începând din anul 1951, în America de Nord mai există o Arhiepiscopie românească, apărținătoare Patriarhiei Române – pentru a nu crea confuzii istorice – sirul bucuriilor de mai sus include doar ierarhii vechii Eparhii, cea de la Vatra Românească, care, în ciuda vitregiilor politice, abătute asupra României, și-a continuat existența, liberă de comunism, până astăzi).

Alegerea

Hirotonia unui nou ierarh era, desigur, necesară și chiar anticipată de ceva vreme. Pentru o vreme, s-a sperat și au fost propuși pentru alegere, doi candidați. Însă, în cele din urmă, Bunul Dumnezeu a binecuvântat dorința Înaltpreasfințitului Arhiepiscop Nathaniel și, potrivit Statutului Episcopiei, Congresul anual (30 august - 1 septembrie) al reprezentanților tuturor parohiilor și mănăstirilor, întrunit în sesiunea electorală din 31 august, 2019, la Catedrala „Sfântul Gheorghe”, din Detroit, Michigan, l-a ales în unanimitate pe Tânărul Părinte Arhimandrit și Vicar Administrativ, Dan Hoarște, pentru postul de Episcop vicar al Episcopiei. Acest pas

a deschis calea pentru Sfântul Siond să acționeze cu următorul demers canonici.

Biografia

Preasfințitul Părinte Andrei s-a născut în anul 1982, în Făgăraș, România. La vîrsta de 15 ani a emigrat cu familia în SUA, stabilindu-se în orașul Dearborn Heights, Michigan, alipindu-se duhovnicește de parohia românească *Sfinții Petru și Pavel*. Tânărul licean s-a implicat în viața parohiei și organizația A.R.O.Y., adică, a tinerilor Episcopiei noastre. A frecventat taberele de vară de la Vatra și s-a simțit atras de studiul teologiei. Cu binecuvântare ierarhică, a studiat la *Facultatea de Teologie Ortodoxă Greaca Sfânta Cruce* din Brookline, Mass., pe care a absolvit-o în anul 2008, cu un *Masterat în Divinitate*, lucrând totodată pentru un *Masterat în Teologie*. Fiind atras de studii mai înalte, și-a început programul doctoral la Institutul Pontifical Oriental din Roma, pe care l-a absolvit cu titlul de *Doctor în Teologie*, specialitatea dogmatică/liturgică, *summa cum laude*. A fost chemat la slujirea preoțească și hirotonit de Arhiepiscopul Nathaniel, în anul 2012. Pe lângă alesul său caracter și strălucita sa educație, s-a făcut cunoscut și apreciat, destul de repede, atât în rândul tinerilor Episcopiei, cât și în cercurile teologice din America. Caracterul său așezat și respectuos, bucuria unei credințe vii, pe care o radiază într-un mod natural, precum și ușurința cu care stăpânește limbile: engleză, franceză, italiană, română și greacă, l-au propulsat rapid ca potențial candidat la episcopat. Pentru noi, preoții mai în vîrstă, el evocă tinerețea ierarhului și mentorului său, pe care îl asculta și îl urmează, oferindu-ne o adevărată pildă de slujire. Astăzi, în același chip, observăm că tinerii eparhiei îl prețuiesc pe dânsul. „*Din gura pruncilor și a celor ce sug s-a săvârșit laudă!*” (Ps 8,2).

Hirotonia intru Episcop

Cititorul va fi reținut, poate, relatarea publicată în *Solia* despre clipele de duhovnicească introspecție și înălțare, prilejuite de tunderea în monahism a Părintelui Dan Hoarște (Vezi articolul „*Tunderea în monahism a Părintelui Dan Hoarște*”, *Solia*, Nr. 10-12, 2019, p. 12). După aceasta, n-a trecut mult timp până când, după postul Nașterii Domnului, clerul și credincioșii au fost chemați din nou, la Catedrala *Sf. Gheorghe din Detroit*, în zilele de 31 ianuarie – 1 februarie, 2020, pentru a fi prezenți la hirotonia sa intru episcop. Acest eveniment istoric, care în America de Nord se petrece destul de rar, a fost deosebit de elaborat. În după-amiaza zilei de Vineri, 31 ianuarie, imпозantul Hotel Westin, din Southfield, a început să răsune prin prezența și bucuria delegaților, preoții și mireni, sosiți din 27 de state ale Statelor Unite și 7 provincii canadiene, pe teritoriul căroră avem parohii. Apoi, Vecernia Mare ne-a adunat

pe toți în biserică, la orele 7 seara. Aceasta a fost prezidată de Părinte Tikhon, Arhiepiscop de Washington și Mitropolit Primat al Bisericii Ortodoxe în America, asistat de Înaltpreasfințitul Părinte Nathaniel, Arhiepiscop de Detroit și al Episcopiei Ortodoxe Române în America, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Grigorie de Nisa, Înaltpreasfințitul Părinte Nicolae, Mitropolit al Mitropoliei Ortodoxe Române al celor două Americi, Înaltpreasfințitul Părinte Benjamin, Arhiepiscop de San Francisco și de Vest, Înaltpreasfințitul Părinte Michael, Arhiepiscop de New York și New Jersey, Înaltpreasfințitul Părinte Irénée, Arhiepiscop de Ottawa și al Arhiepiscopiei Canadei, Înaltpreasfințitul Părinte Alexander, Arhiepiscop de Dallas și de Sud și al Episcopiei Ortodoxe Bulgare, Înaltpreasfințitul Părinte David, Arhiepiscop de Sitka și Alaska, Preasfințitul Părinte Paul, Episcop de Chicago și Midwest, Preasfințitul Părinte Episcop vicar Alexis de Betheda.

Îndată după slujbă, s-a făcut Chemarea Candidatului (Ipopisiului) și s-a citit Proclamarea Hotărârii Sfântului Sinod al O.C.A. de a „confirma” pe Părintele Arhimandrit Andrei (Hoarște) la înalta treaptă a arhieriei, ca Episcop vicar al R.O.E.A., cu titlul de „Episcop de Cleveland”. În emoția generală care ne stăpânea pe toți, candidatul a rostit un răspuns prin care a rugat pe Dumnezeu să-l învrednicească să păstreze treapta Arhieriei curată „până la suflarea de pe urmă”, spre a putea „da răspuns bun la înfricoșătoarea judecată a lui Hristos”. Apoi, seara s-a încheiat cu o recepție festivă găzduită în Centrul Cultural al Catedralei, pregătită cu sârghiuță și mult gust de harnicele doamne ale parohiei gazde și cele ale Parohiei Sfinții Petru și Pavel din Dearborn Heights.

În ziua de sămbătă, slujba Utreniei a început la orele 8. O procesiune alcătuită din peste 23 de preoți și diaconi slujitori, condusă de impozantul număr de unsprezece ierarhi, menționați mai sus, a dat tonul solemnităților, care urmau să se desfășoare. Soborul de 90 de preoți și mulțimea de credincioși care au făcut biserică neîncăpătoare, au accentuat solemnitatea momentului. Datorită spațiului limitat din Sfântul Altar, au slujit doar următorii protopopi administrativi: Protosinghelul Chesarie (Bertea), Remus Grama, George Ursache, Ștefan Stoleru, Gabriel Agoston, Adrian Grigoraș, Liviu Alexandrescu, Ionuț Maerean, Nicolae Lăpuște; precum și Arhimandritul Joseph Morris (Starețul Mănăstirii grecești *Sf. Gregory Palama*), Preotul Alexander Rentel (Cancelar OCA), Preotul George Callos (Cancelar, Mitropolia Ortodoxă Greacă din Pittsburgh), Preotul Ionuț Radu (Episcopia Ortodoxă Română a Italiei), Preotul Călin Barbolovici (protopop, Arhiepiscopia Ortodoxă Română a celor două Americi), Preotul Christos Kanakis (Mitropolia Ortodoxă Greacă din San Francisco), șase diaconi: Joseph Matusiak, Radu Ciui, Joseph Olas, Marius Bujor, Nicolae Lăpuștea, Dennis Letounouski, precum și câțiva ipodiaconi. Părintele Laurențiu Lazăr a slujit ca eclesiarh, îngrijindu-se de

buna desfășurare a ceremoniei.

Mai întâi, a avut loc *Chemarea și Mărturisirea Credință* a nouui ales. În cadrul acesteia, cel che-mat la slujirea arhierească și-a mărturisit credința, rostind Crezul și răspunzând la întrebările adresate lui de cei unsprezece ierarhi, așezăți pe scaune, în mijlocul catedralei. Pe lângă reafirmarea învățăturilor credinței drept-măritoare, el a respins vechile eretici și și-a declarat public respectul și ascultarea față de ierarhi și de Sfântul Sinod, semnând în față tuturor acest angajament.

După aceea, a urmat Dumnezeiasca Liturghie Arhierească și Hirotonia întru Arhiereu a acestuia. Corul *Valerian D. Trifa*, al Catedralei, condus de Ipodiaconul John Lazar, a dat răspunsurile la Sfânta Liturghie. După cântarea „Sfinte Dumnezeule”, *Ipopsi-fiu* a coborât în mijlocul bisericii, făcând trei metanii mari, iar apoi a fost adus de doi preoți la Sfântul Altar, pentru hirotonie. Aici, el a fost preluat de ierarhi și a înconjurat de trei ori Sfânta Masă, fiind condus pe rând de căte doi ierarhi. De fiecare dată, a făcut metania cuvenită înaintea proestosului, Preafericitul Mitropolit Tikhon. Apoi, candidatul a îngenunchiat înaintea Sfintei Mese, i s-a așezat Sfânta Evanghelie pe cap dimpreună cu mâinile ierarhilor slujitori și s-a invocat harul lui Dumnezeu, „Cel ce totdeauna pe toate cele neputincioase le vindecă și pe cele cu lipsă le împlinește”. În timp ce toți arhierii prezenți aveau mâinile pe capul Tânărului episcop, rugăciunea fierbinte înălțată de Mitropolitul Primat cerea mila Domnului, pentru ca noul hirotonit „să fie următor adevăratului Păstor, punându-și sufletul pentru oile sale”.

Apoi, în fața tuturor, Preasfințitul Episcop vicar Andrei a primit veșmintele și însemnele arhierești, iar poporul a răspuns într-un suflet întrebărilor Proiestosului, intonând: *Vrednic este! Axios! Dignus Est! He Is Worthy!* Înălțat la arhiereasca slujire, Tânărul episcop, vădit emoționat, a binecuvântat poporul iar, la sfârșit, a primit din mâna Mitropolitului, cârja de arhier, simbol al puterii ierarhice, înțelepciunii și tactului pastoral, dar și al puterii lucrătoare a lui Dumnezeu. La sfârșitul slujbei, noul Episcop vicar a rostit un cuvânt de mulțumire.

Înaltpreasfințitul Arhiepiscop Nathaniel a dat, la rândul său, mulțumire lui Dumnezeu pentru binecuvântarea Episcopiei noastre cu un nou ierarh, în timp ce Preasfințitul Andrei i-a mulțumit personal pentru îndrumare, atât Înaltpreasfinției Sale, cât și părinților săi, care se aflau în sfânta biserică. Preoții veniți de pretutindeni, diaconi și marea mulțime de credincioși, care a participat la acest eveniment bisericesc, au fost și ei de-a dreptul transfigurați de frumusețea rugăciunilor și de importanța momentului pentru Episcopia noastră. Am fost, cu toții, martori ai mișcătoarei declarații de credință a Episcopului ales, dar și mai mișcătoare a fost, desigur, hirotonia în sine, lucrarea Duhului Sfânt, prin mâinile celor unsprezece arhierei, care l-au hirotonit pe noui ales.

Masa Festivă

Banchetul festiv a avut loc în somptuoasa sală a bisericii armene, din apropierea Catedralei noastre, devenită neîncăpătoare pentru un eveniment de asemenea anvergură. În concluzia festivităților, organizate cu atâtămeticulozitate de talentata familie a Părintelui Protopop Laurențiu Lazar și de fiul său, Ipodiaconul Ioan Eugen Lazar, care a servit ca *Master of Ceremony*, au rostit alocuții mai mulți vorbitori. Înaltpreasfințitul Nicolae l-a felicitat pe Preasfințitul Andrei și l-a invitat la „împreună-lucrare”, oferind un dar cu această ocazie. Preacucernicul Părinte Ionuț Radu, reprezentând pe Preasfințitul Episcop Siluan al Italiei, a adus felicitări și un dar din partea acestuia. Au rostit cuvinte de felicitare și Părintele Protopop Laurențiu Lazar, Înaltpreasfințitul Michael Botean, Episcop Greco-Catolic de Canton, doamna Adelina Balog, din partea organizației femeilor ortodoxe, ARFORA, precum și Înaltpreasfințitul Mitropolit Gregory, coleg de facultate al Preasfințitului Andrei, care i-a elogiat strădălnicia și devotamentul. Cu vădită ușurare a lucrului împlinit, Arhipăstorul nostru, Înaltpreasfințitul Nathaniel, a invocat ajutorul Duhului Sfânt pentru a călăuzi pașii noului ierarh spre a fi cu adevărat un „*Servus servorum Dei*” (*slujitor al slujitorilor lui Dumnezeu*). Totodată, a elogiat calitățile Preasfințitului Episcop Andrei și l-a îndemnat să țină seamă de făgăduințele sale, reamintindu-i că, de 50 de ani, suntem parte a Bisericii Ortodoxe în America, iar aceasta nu este organizată pe principii „etnice”. Totodată, reamintindu-i cuvintele Sfântului Ciprian, care zicea că: „*Unde este Episcopul, acolo este Biserica*”, l-a provocat pe noul Episcop vicar să se concentreze asupra misiunii sale și să nu uite de „convertiți”.

Preasfințitul Episcop Andrei de Cleveland a mulțumit tuturor celor prezenti și, în mod aparte, organizatorilor: Părintelui Protopop și doamnei preotese Laurence Lazar, Ipodiaconilor John Lazar și Tom Rosco, Părintelui Romey și doamnei preotese Mary Ellen Rosco, precum și familiei sale. Ca fost vicar administrativ, a menționat, cu apreciere, creșterea considerabilă a eparchiei sub arhipăstorirea mentorului său, Arhiepiscopul Nathaniel, invitându-i pe credincioși să contribuie la înființarea unui fond de burse cu numele „*Bursa Arhiepiscop Nathaniel*”. În cele din urmă, vorbitorul a mulțumit ierarhilor pentru darul episcopatului pe

care l-a primit în această zi de neuitat. Nu mai puțin emoționante au fost clipele când noul ierarh a adus mulțumiri părintilor săi.

Festivitățile zilei s-au încheiat cu pace, iar ierarhii, care ne-au onorat cu prezență și rugăciunile lor, precum și delegații parohiilor și oaspeții, s-au întors la casele lor, ducând tuturor bucuria și încredințarea că Episcopia este de acum mai bine pregătită pentru viitor și că Arhiepiscopul nostru, Nathaniel, are liniștea sufletească de a avea în noul hirotonit o cârjă vie, de sprinț, pentru anii care urmează.

Întâia Liturghie a Preasfințitului Andrei de Cleveland, în Catedrala sa

Înădă după încheierea serbărilor din Detroit, Preasfințitul Episcop Andrei a pornit, împreună cu familia și un grup de preoți, din împrejurimi, spre Cleveland, pentru a oficia prima sa Liturghie Arhierească, în Catedrala *Adormirea Maicii Domnului* (Sfânta Maria). Alături i-au stat Înaltpreasfințitii Arhiepiscopi Nathaniel și Benjamin. Soborul preoților a fost alcătuit din 12 preoți și doi diaconi. Între aceștia, menționăm pe: Preotul Dr. Remus Gramă (Protopopul Catedralei), Preotul Protopop Lazar (Catedrala Sfântul Gheorghe); Părinți: Romey Rosco, George Treff, Adrian Grigoraș, Ionuț Radu, Ciprian Pasca, Gabriel Alexe, Geani Nemeș, Florin Bica, Cosmin Vinț, Eduard Revencu, precum și Diaconi: Nicolae Neagoe, Wayne Paul Wright și Marius Bujor.

Răspunsurile la Sfânta Liturghie au fost date de *Corul George Enescu*, dirijat de Ipodiaconul John Lazar. La sfârșitul sfintei slujbe, în numele parohiei, Părintele Protopop Remus Gramă a dăruit Preasfințitului Andrei un set de veșminte arhierești, iar Tânărul ierarh a dăruit parohiei o icoană, reprezentând pe ocrotitorii săi, Sfântul Apostol Andrei și Sfântul Mitropolit Andrei Șaguna. După cuvântul de învățătură oferit, Preasfințitul Andrei a oferit credincioșilor crucea, spre încinare, și iconițe.

A urmat apoi, o masă festivă, pregătită de reuniunea femelior din parohie, în cinstea oaspeților. La masa oficială, pe lângă ierahii menționați, au fost așezăți Părinți: Laurențiu Lazar cu doamna preoteasă Anita, Romey Rosco cu doamna preoteasă Mary Ellen și Remus Gramă cu doamna preoteasă Elena. La cea de-a doua masă oficială, au fost rânduiți: Maica Stareță Christophora de la Mănăstirea Ellwood City; Părintele Joseph Hilinski, de la Episcopia Romano-Catolică din localitate; Consulul onorific al României, Avocatul Alan Rosca, precum și alții preacucernici părinți și diaconi, împreună cu familiile lor. În calitatea sa de paroh, Părintele

TEOLIPT AL FILADELFIEI, DESPRE POST

Teolipt, mitropolitul Filadelfiei, alocă un spațiu impresionant postului în scrierile sale. Ideea centrală care se conturează în jurul acestora este aceea că nu doar abținerea de la mâncare reprezintă adevărul post, o idee care se regăsește frecvent în majoritatea scrierilor Sfinților Părinți:

„Început al postului numesc abținerea de la mâncărurile multe și grase, iar sfârșit al postului rețezarea patimilor și căderilor, pentru care a și fost legiuit postul trupesc, care e folositor dacă are unit cu el și postul duhovnicesc – respingerea celor rele – care completează definiția postului” (Teolipt al Filadelfiei, 293).

Legea postului pentru Teolipt cuprinde abținerea de la mâncăruri dar, în aceeași măsură, și de la patimi, deoarece „lipsirea de hrana trupului îndreaptă pe cel ce postește spre curația sufletului” (Teolipt al Filadelfiei, 293).

Săgeată cu două vârfuri: plăcerea și slava deșartă

Așadar, postirea cu trupul este un act de înălțare duhovnicească. Reprezintă un efort de voință și o restabilire a împărtășiei duhului asupra trupului. În învățătura de credință creștină, sufletul și trupul nu sunt scindate: în mod normal, sufletul trebuie să sfîrtească trupul, pe când trupul are menirea de a deveni mediul în care lucrează sufletul. De aceea, afirmă Teolipt:

„cel care-și mărginește postul numai la abținerea de la hrană, dar își hrănește sufletul cu patimi iraționale și cu cuvinte și moduri de comportare rele e lovit de o săgeată cu două vârfuri, întrucât din pricina prieteniei față de patimi suferă plăcerea, iar din pricina postului falsificat suferă de slavă deșartă; iar plăcerea și slava deșartă sunt săgețile cele mai ascuțite ale celui rău. Ia sufletul de la trup, și acesta se va scula spre o nouă viață. Unește postul de suflet, și vei avea un suflet viu și treaz spre fapte bune” (Teolipt al Filadelfiei, 293).

Întâlnirea cu Hristos

Teolipt observă faptul că puritatea trupului se află în strânsă legătură cu starea sufletului care, întărit prin intermeliul rugăciunii curate, îl întâlneste pe Iisus Hristos. De fapt, El luminează rățiunea cu lumina Sa dumnezeiască și hrănește sufletul cu dragostea adevărată. Găsindu-se în această stare, în prezența Mântuitorului, o bucurie inefabilă devine prezentă în inima netulburată a omului. Astfel, Teolipt susține faptul că:

„Postul stinge și flacăra aprinderii trupești și dă minții văzătoare tărie spre trezie și ea, suflând în mijlocul inimii sunetul rugăciunii, are împreună cu sine pe Îngerul sfatului celui mare [Is 9,5], Iisus Hristos. Aceasta scânteiază gândirea cu lumina Dumnezeirii Lui și răcorește sufletul cu roua iubirii față de El, prin care, veștejind toată pofta veacului acesta, sufletul se face neîntristat, fiindcă se bucură cu bucurie din pricina preadulcii con vorbiri cu Mirele Hristos, și face inima netulburată, căci umblă în Duhul și pofta trupească n-are loc [Ga 5,16]” (Teolipt al Filadelfiei, 299).

Traducerea discursului pe care îl redăm în continuare (precum și a fragmentelor de mai sus) aparține diac. I.I. Ică și poate fi găsit în lucrarea: Teolipt al Filadelfiei, *Despre viața ascunsă în Dumnezeu – cuvinte duhovnicești, imne și scrisori*, Sibiu 2010, 301-303.

Întâiul și al doilea Adam

„Postul cel ușor și preavenerat care a sosit să-l primim cu îmbrățișare cei care, din pricina ușurățății, am pătimit uitarea lui. Căci, venind el, ne duce de îndată la amintirea relelor pe care le-am încercat din pricina încălcării lui și, iarăși, a celor bune de care ne-am învrednicit din pricina păzirii lui. Martori ai celor spuse sunt întâiul și al doilea Adam: unul făcându-se începutul stricăciunii, pentru că nu a postit [Fa 3,5], iar Celălalt făcându-se începutul nestricăciunii [1Co 15,20], fiindcă, luând firea noastră, a plinit lipsurile noastre. Căci postind în pustie, Hristos a biruit pe ispitorul și biruința Sa a făcut-o a noastră [Mt 4,1-11].

Luptele postului

Prin urmare, se cade să facem cunoscut postul care a venit prin faptele lui, ca ajungând să cunoaștem din propriile noastre izbânzi adevărul caracter al înfrânrării, să ajungem îndragostită de frumusețea lui. Trebuie să recapitulăm însă luptele postului, pentru ca luând astfel o formă chipul său, să fie necunoscut de cei ce s-au îndepărtat prin iubirea de plăcere de îmbrățișarea lui, adică de neprihănire și gravitate.

Prima luptă a postului e renunțarea la mâncărurile scumpe și grase; ea descarcă pântecele de povara care vine din mulțimea mâncărurilor și ușurează trupul spre slujirea celor bune, iar privirea minții o păstrează curată, întrucât postul risipește printr-un regim ușor pâclă care vine din aburii mâncărurilor și o separă ca un întuneric de lumina lui.

A doua luptă e gustarea măsurată de legume uscate și crude, precum și de apă, care sprijină asprimea postului și separă ca o tărie [boltă, Fa 1,6] mareea care vine din ghiftuală, cinstind harul înfrânrării.

A treia luptă e omorârea oricărei fapte rele și restrângerea pornirii spre limbuție; căci, desființată fiind lucrarea plăcerii care destramă și îmnoaie sufletul și trupul, odrăsesc modurile virtuții și în gură înfloresc cuvintele potrivite și imnele dumnezeiești.

A patra luptă e îndepărtarea încă de la prima ivire a amintirilor celor văzute și făcute în chip pătimăș care atacă/momesc mintea, și a nu lăsa sufletul să-și găsească plăcerea prin înțelesurile multiple ale gândurilor și să fie târât spre puțul consumării.

A cincea luptă e ținerea la distanță a poftei ochilor și a auzirilor rele, pentru ca ferestrele vederii și auzului deschizându-se și închizându-se frumos, gândirea să rămână netulburată și mintea să petreacă în lumina cunoașterii.

A șasea luptă e ștergerea imaginațiilor simple întipărite în gândire prin rugăciunea trează și prin meditarea neîncetată și cu cuget smerit a cuvintelor dumnezeiești.

Mintea, locașul întâlnirii omului cu Dumnezeu

Pusă la încercare prin astfel de întreceri ale postului, dezlegată de pofta celor prezente, eliberată de grija celor pământești și ieșind afară din orice înțeles al celor ce sunt, mintea urcă străbătând spre Dumnezeu și, legând de sine pofta și unită fiind prin iubire, se desfată de veselia care

Cont. la pag 24

EPISCOPUL, PREOTII ȘI CREDINCIOSII ÎN BISERICĂ (I)

Introducere

Cu toții ne dăm bine seama că, pentru a putea trăi autentic credința noastră, este neapărat necesar să o cunoaștem, iar pentru a ne putea implica cum se cuvine în Biserică, trebuie să știm ce este aceasta și care este locul și rolul nostru în ea. Observăm cu toții că, sub influența gândirii „democratice” contemporane, seculară și secularizatoare, Biserică în general trece printr-o criză. O mare parte a credincioșilor precum și mulți clerici nu mai știu care este lucrarea episcopului, nu mai știu ce înseamnă episcopul, care este legătura lui ființială cu Biserică și prin urmare nu mai pot înțelege nici locul și rolul preoților și al credincioșilor în Biserică. Pentru mulți dintre noi episcopul este în primul rând un conducător, un administrator, iar în ceea ce privește Sf. Liturghie, acesta nu este o componentă esențială, ființială a acesteia, ci doar un element de podoabă care, prin prezența sa și prin frumusețea veșmintelor, este chemat să dea strălucire slujbelor la care participă.

Episcopul, întâistătătorul Sfintei Liturghii

Toate acestea se întâmplă deoarece s-a diluat vechea concepție a Bisericii, conform căreia episcopul este de fapt unicul întâistătător al Sf. Liturghiei, al Euharistiei și că nici o Sf. Liturghie nu poate fi gândită fără referire la episcop, în numele căruia aceasta se săvârșește. Mulți cred că e suficient ca cineva să fie hirotonit preot pentru a celebra Euharistia și a transmite harul către popor, fără a avea o dependență clară față de episcopul său, astfel încât uneori se ajunge chiar la extreme, ca aceea de a se săvârși Euharistia fără a se pomeni episcopul sau cu pomenirea unui episcop oarecare, după preferință, sau pomenindu-se toti episcopii în general. De asemenea foarte mulți credincioși confundă astăzi Biserică cu o instituție seculară oarecare, unde li se pare că se pot manifesta „democratic”, după cum crede fiecare că este bine, uitând că Biserică este un organism divino-uman, care se conduce după anumite principii, o instituție care nu poate fi modificată după concepțiile seculare la modă în anumite perioade istorice, ci una care are menirea să-l ridice pe om la un mod de viață dumnezeiesc. Contribuția de față este o umilă încercare de prezentare a modului în care trăiau realitatea Bisericii creștinii primelor trei veacuri, realitate pe care înțelegând-o, să putem și noi să ne integrăm și să ne manifestăm, aşa cum se cuvine, în Biserică noastră.

Unitatea Bisericii în dumnezeiasca Euharistie și în episcop, o problemă istorică fundamentală

Pentru a putea înțelege locul și rolul episcopului, al preoților și al credincioșilor în Biserică este nece-

sar să avem o privire de ansamblu asupra Bisericii, să înțelegem ce este Biserică și cum se manifestă unitatea ei. Până în Evul Mediu nu găsim o definiție a Bisericii. În Răsărit întâlnim o primă definiție la Sf. Nicolae Cabasila, care ne spune că Biserică se recunoaște în Sfintele Taine. Pe toată durata primelor trei veacuri creștine, unitatea Bisericii a fost strâns legată de credința, de rugăciunile și de acțiunea Bisericii. Esența creștinismului trebuie căutată chiar în persoana Domnului nostru Iisus Hristos, întemeietorul acestuia. Prin urmare, lucrul primordial în eclesiologie nu este o învățătură sau alta, pe care le-a descoperit Domnul, ci chiar persoana lui Iisus Hristos și unirea omului cu El. Sf. Evangelist Ioan prezintă unitatea ucenicilor ca pe o dorință insistentă a Mântuitorului Hristos. Faptele Apostolilor exprimă această realitate atunci când prezintă unitatea celor credincioși drept principala caracteristică a vieții Bisericii primare. Astfel, vedem că Biserică este chiar Iisus Hristos, Hristos întreg, iar unitatea Bisericii nu este altceva decât unitate în persoana lui Hristos, ca încorporare în Trupul Lui și creștere în Acesta.

Tainele Bisericii, viețuire în Hristos

Acceptând această viziune hristologică a Bisericii, suntem constrâniți să vedem unitatea acesteia mai întâi de toate prin prisma Tainelor Bisericii, ca o încorporare a omului în Hristos. Prin urmare, suntem obligați mai întâi să răspundem la întrebarea: *Cum s-a manifestat în spațiu și timp această încorporare a oamenilor în persoana lui Hristos după înălțarea Lui la ceruri?* Iar căutarea acestui răspuns trebuie să se facă în mod absolut necesar plecând de la Sf. Euharistie, deoarece aceasta constituie îintruparea și unificarea prin excelенță a Bisericii în Hristos. Doar în taina Sf. Euharistii avem o iconizare simțită a unirii și încorporării în Hristos a tuturor credincioșilor, mădulare ale Trupului Său care se împărtășesc cu El. Această legătură strânsă între Biserică și Sf. Euharistie i-a condus pe unii teologi până la a identifica noțiunea de Biserică cu cea de Euharistie. Trebuie totuși să nu cădem într-o unilateralitate și să precizăm că unitatea Bisericii nu este epuizată în unitatea euharistică, ci ea presupune și unitatea în credință, în dragoste, într-un botez, în sfîntenia vieții, precum și alte elemente.

Euharistia, comuniune divino-umană

Viziunea Euharistiei ca încorporare a Bisericii în Hristos ne constrângă să căutăm locul episcopului în Biserică, deoarece Euharistia nu este doar o comuniune a fiecărui credincios cu Dumnezeu în Hristos, ci și o unire orizontală a membrilor Bisericii unul cu altul. Astfel, Euharistia nu poate fi cercetată atât ca un lucru,

cât mai ales ca o acțiune, nu atât ca o comuniune „în cele sfinte”, cât o comuniune „a sfintilor”, exprimată de adunarea euharistică al cărei centru și cap văzut a fost mereu episcopul, întâistățitorul și educătorul ofrandei euharistice. Sigur, nu e întâmplător faptul că Biserica, deși a despărțit de Euharistie multe taine, care inițial erau legate de ea, nu a făcut niciodată aceasta în ceea ce privește intrarea în sacerdoțiu. Transmiterea acestuia în afara Euharistiei a fost și rămâne de neconceput. Iar aici, episcopul, în calitate de cap văzut al adunării euharistice, dar și ca singurul transmițător al preoției în Biserică, exprimă și apără unitatea canonica, rămânând astfel indisolubil legat de Euharistie, mai ales atunci când aceasta este înțeleasă drept adunare laolaltă, exprimând în spațiu și timp unitatea Bisericii lui Dumnezeu.

Punerea în legătură a noțiunilor de Euharistie și Biserică

Eclesiologia creștinismului primar era una viu practicată. Poate că, tocmai de aceea, în izvoare nu găsim o definiție a ceea ce este Biserica, nici o descriere teoretică a ei. Denumirea se întâlnește în ~ 80 de locuri în Noul Testament, dintre care cel puțin 57 au în vedere Biserica drept adunare într-un anumit loc. Textele vechi bisericești descriau de regulă Biserica drept o realitate concretă dintr-un anumit loc. De mare importanță e faptul că, nu orice adunare era numită Biserică, ci doar adunarea euharistică. Epistolele Sf. Apostol Pavel, adresate comunităților creștine din diferite provincii prin denumirea de „biserică” presupun o situație bine cunoscută destinatorilor, situație care nu însemna altceva decât adunarea în vederea celebrării Euharistiei. Astfel saluturile de la sfârșitul epistlelor ne dovedesc că acestea erau destinate a fi citite în cadrul adunărilor euharistice. Când, spre exemplu, Sf. Pavel se adresează Bisericii din Corint, această Biserică este mai întâi de toate adunarea concretă a corinenilor în vederea săvârșirii Euharistiei. Observăm că, de fiecare dată când se adresează Bisericii unei cetăți anume, Apostolul folosește termenul de „biserică” la singular, în timp ce atunci când se adresează unor regiuni geografice mai largi folosește acest termen la plural. Acest fapt dovedește cu claritate că, prin biserică, el înțelegea o anumită comunitate euharistică, biserică însemnată pentru el adunarea credincioșilor în vederea frângerii păinii.

„Biserica din casă”

Trebuie să amintim aici și de expresia „biserica din casă”. Este cunoscut faptul că, în timpul în care s-a scris epistola către Corineni și încă mult timp după aceea, Euharistia se săvârșea în casele creștinilor. Dar, în timp ce „casa” și „biserica” erau legate una de alta prin Euharistie, ele alcătuiau de fapt două realități distincte. „Biserica lui Dumnezeu” nu trebuia să se confundă cu casa; altminteri ar fi avut loc o disprețuire a Bisericii lui Dumnezeu. Toate manifestările bisericești ale creștinilor se puteau înfăptui

și în afara caselor creștine. De exemplu, predica se făcea în sinagogi. Există însă o manifestare bisericăescă, care niciodată nu s-a făcut în afara caselor creștine; și anume celebrarea Euharistiei. Că acest lucru nu e întâmplător, ci constituie o convingere a Bisericii, o dovedesc Faptele Apostolilor, unde citim: „*Și în fiecare zi, stăruiau într-un cuget în templu și, frângând pâinea în casă, luau împreună hrana întru bucurie și întru curăția inimii*” [FA 2,46-47]. Vedem aici că rugăciunea putea să se facă și în Templu, dar frângerea păinii – Euharistia – se făcea doar în casele creștinilor. Cercetarea vechilor texte creștine și a epistlelor Sf. Pavel ne duce, așadar, la concluzia că adunarea euharistică era identificată cu „Biserica lui Dumnezeu” însăși. Încă de la prima apariție a lui, termenul de „biserică” a cunoscut o adâncă punere în legătură, până la identificare, cu Euharistia celebrată în fiecare cetate. Fiecare Euharistie constituie în spațiu și timp expresia însăși a Bisericii lui Dumnezeu.

Euharistia și unitatea Bisericii

Identificarea adunării euharistice cu Biserica lui Dumnezeu nu ar fi fost posibilă fără o prealabilă punere în legătură a Euharistiei cu conștiința despre unitatea Bisericii primare. Sf. Ap. Pavel, adresându-se Corinenilor, scria: „*Paharul binucuvântării, pe care-l binucuvântăm, nu este, oare, împărtășirea cu sângele lui Hristos? Pâinea pe care o frângem nu este, oare, împărtășirea cu trupul lui Hristos? Că o pâine, un trup, suntem cei mulți; căci toți ne împărtăşim dintr-o pâine*” [ICor 10,16-17]. În acest loc, o importanță deosebită are ideea că „cei mulți” alcătuiesc „un trup”, identificat cu pâinea euharistică. Această legătură a dumnezeieștii Euharistiei cu conștiința că „cei mulți” se unifică prin mijlocirea ei și în ea într-un singur „trup”, dar nu într-unul oarecare, ci în Trupul lui Hristos, devenind astfel nu una, ci unul, Însuși Domnul, este adânc înrădăcinată chiar în începuturile Euharistiei cât și ale Bisericii, lucru de care ne poate convinge o evaluare atentă a „Cinei celei de Taină”, în care se găsește originea Euharistiei. Cei mulți de la Cina cea de Taină, ca și cei mulți din epistolele Sf. Pavel, sunt adunați și se identifică în Euharistie: „*Că o pâine, un trup, suntem cei mulți; căci toți ne împărtăşim dintr-o pâine*”.

Prin urmare, pentru gândirea Bisericii primare, prin Euharistie „cei mulți” – nou, adevăratul Israel, cei care constituie Biserica – sunt o unitate care Îl închipuie pe Hristos până la deplină identificare cu El. Toate acestea demonstrează că Eclesiologia creștinismului primar, mai ales în ceea ce privește unitatea Bisericii, nu poate fi înțeleasă în nici un chip fără referirea la dumnezeiasca Euharistie.

**Preasfintitul Sofian Brasoveanul,
Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Ortodoxe
Române a Germaniei,
Austriei și Luxemburgului**

Avem Un Nou ... *Cont. de la pag 20*

Remus Grama a oficiat rolul de *Master of Ceremony*. În cadrul prezentărilor și remarcilor rostite, Înalt-preasfințitul Nathaniel l-a introdus elogios pe noul episcop credincioșilor de la catedrala sa, menționând faptul că titulatura acordată noului hirotonit vine ca o recunoaștere a rolului istoric al orașului Cleveland la întemeierea și continuitatea Episcopiei. Apoi, acesta a adus mulțumiri, chemând pe credincioși și, mai cu seamă, pe tinerii Episcopiei, la lucrarea lui Hristos. Au avut loc schimburi de atenții și mesaje pline de căldură creștinească. Preasfințitul Andrei a mulțumit tuturor pentru onoare și participare, aducând elogii parohiei „Sfânta Maria” pentru ospitalitate și pentru elegantele pregătiri făcute cu atâtă efort, spre a saluta acest memorabil moment din viața Bisericii și a Episcopiei noastre în America.

În aceeași după-amiază, ierarhii și preoții oaspeți au plecat spre Phoenix, Arizona, la conferința anuală preotească. Astfel, au luat sfârșit serbarea și ceremoniile legate de hirotonia noului nostru Episcop vicar, Andrei de Cleveland, a cărui muncă în ogorul arhipăstoririi de abia începe. Ne rugăm pentru rodnică sa arhipăstorire și rugăm pe Domnul Dumnezeu să-l țină sănătos și să-i întărească lucrarea apostolească în via Sa, *întru mulți și binecuvântați ani!*

PARTICIPANT

Teolipt al Filadelfiei ... *Cont. de la pag 21*

țâșnește de acolo și se învrednicește de fericirea neagrăită. Căci, în cel care-l păzește, postul obișnuiește să păstreze darurile date de Dumnezeu. Si acest lucru poate fi învățat de la strămoșul [Adam]. Căci, până ce acela a avut călăuză postul și s-a abținut de la mâncarea din pomul oprit, îi era pusă înainte de către post masa tuturor pomilor din rai. Dar, când a lăsat postul, a gustat din pomul oprit, pierzând desfătarea tuturor acelora [Fa 2,7 – 3,24].

Dezbrăcându-i astfel pe cei care au ales să conviețuiască cu el de pofta celor stricăcioase, postul îi îmbracă în haina iubirii dumneziești și-i umple de bucuria veșnică în Hristos Iisus, Domnul nostru. Lui fie slava în veci! Amin!”

Florin Ristache

PORTRETE DE SFINȚI AMERICANI

„Ca o recoltă bogată a secerișului măntuirii,

Tinuturile Americii de Nord îți oferă, o, Doamne, toți sfinții care au strălucit într-însele.

Cu rugăciunile lor, dăruiește Bisericii și pământului nostru, pace statornică.

Pentru mijlocirile Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu, o, Multmilostive”.

Troparul Tuturor Sfinților din America de Nord

„Minunat este Dumnezeu întru Sfinții Lui!” (Ps 67,36). Minunat este Domnul și întru sfinții mărturisitori americanii ai Ortodoxiei. Cu ocazia comemorării a cincizeci de ani de autocefalie a Bisericii Ortodoxe din America, vă prezentăm în cele ce urmează cartea intitulată *Portrete de sfinți americani*. Scrisă și tipărită de către George A. Gray și Jan V. Bear, cartea reprezintă, aşa cum se menționează în introducere, „o încercare de strângere de informații într-un singur volum”. Volumul a fost tradus în limba română de către Paul Bălan, cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Justinian, Episcopul Maramureșului și Sătmarului (Editura Anestis, 2008). Aceasta descrie evenimente importante din viețile a cinci sfinți care au luminat cărarea pe care trebuie să o urmeze și alte suflete americane. Este vorba despre Sf. Inochentie, luminătorul insulelor Aleutine și Apostolul Americii, Sf. Tihon, mărturisitorul Moscovei și luminătorul Americii de Nord, Sf. Iuvenalie, proto-martir al Americii, Sf. Gherman, stareț și făcător de minuni din Alaska și Sf. Petru aleutinul, proto-martir din California. Acești oameni au cunoscut suferința, cea măntuitoare, pe care au primit-o din voia lor: nu numai prin aspectul său exterior, adică prin greutățile vieții unor deschizători de drumuri, asemenea celei călugărești, din pustie, dar mai ales lăuntric, care caracterizează dragostea creștină adevărată pentru ceilalți. Acești oameni sunt cei care au adus Adevărul în America. Prin acești oameni, America modernă zămislește un rod al creștinismului vechi, mistic. Este o adâncime a creștinismului pe care America a cunoscut-o prin prisma lor și care, prin firea sa, *nu este din lumea aceasta*.

Așadar, considerăm că volumul face parte din categoria cărților care schimbă viețile oamenilor. Acesta poate fi descărcat accesând următoarea adresă: bit.ly/2vyK7u7.

Florin Ristache